ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΥΡΩΝ ΤΗΣ ΛΥΚΙΑΣ
Ο ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ

«6 Δεκεμβρίου»

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2018

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ,
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΥΡΩΝ ΤΗΣ ΛΥΚΙΑΣ, Ο ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ

Κείμενα:
† Μιχαήλ Γαλανοῦ

«ΟΙ ΒΙΟΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ»
τεῦχος 12. Μήν Δεκέμβριος Σελ. 36-40
Ἔκδοσις Ἀπ. Διακονίας 1952

Σειρά:
«Ἁγιολογικά 10»

Copyright:
Ἱερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Φορμίωνος 83, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανή
Τηλ.: 210.72.24.123
www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-618-5390-05-1

Ἐκδοτική Παραγωγή

ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Ἀρδηττοῦ 12-16, 116 36 Ἀθήνα
Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7033
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

Ὁ Ἅγιος Νικόλαος,
ἀρχιεπίσκοπος Μύρων τῆς Λυκίας, ὁ θαυματουργός

† Μιχαήλ Γαλανοῦ

Τῇ 6ῃ τοῦ μηνός Δεκεμβρίου μνήμη
τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ.

Ὑπῆρξεν ἡ προσωποποίησις τῆς χριστιανικῆς εὐσπλαγχνίας, ἡ ἐνσάρκωσις τῆς ἐλεημοσύνης καί τῆς στοργῆς πρός τούς στερουμένους καί τούς κινδυνεύοντας. Καί ἐπειδή ἡ ἀγάπη εἶνε ἡ μεγαλυτέρα τῶν ἀρετῶν, ὁ ἅγιος Νικόλαος ἀνεδείχθη μέγας μεταξύ τῶν μεγάλων. Μέγας εἰς τόν οὐρανόν, καί μέγας εἰς τήν γῆν, μέ τήν ἰσχυροτέραν καί εὐρυτέραν δημοτικότητα ἀνά πάντα τόν ὀρθόδοξον καί δυτικόν χριστιανικόν κόσμον. Ἀνατολή καί Δύσις, ἤδη ἀπό τῶν μέσων αἰώνων, τοῦ ἀνεγνώρισαν θέσιν ὑπέροχον μεταξύ τῶν προστατῶν ἁγίων, ἀνά τήν γῆν δέ καί τήν θάλασσαν ἀντηχοῦν θερμαί καί μετ' ἐμπιστοσύνης αἱ πρός τήν

μεσιτείαν του ἐπικλήσεις. Καί ὁπότε ὁ βορρᾶς προσεχώρησεν εἰς τήν χριστιανικήν θρησκείαν, ἡ τιμητική προσκύνησις τοῦ ἁγίου Νικολάου κατέκτησεν, ἐξαιρετικήν θέσιν εἰς τήν ἐκκλησιαστικήν συνείδησιν τοῦ Ρωσσικοῦ ἔθνους.

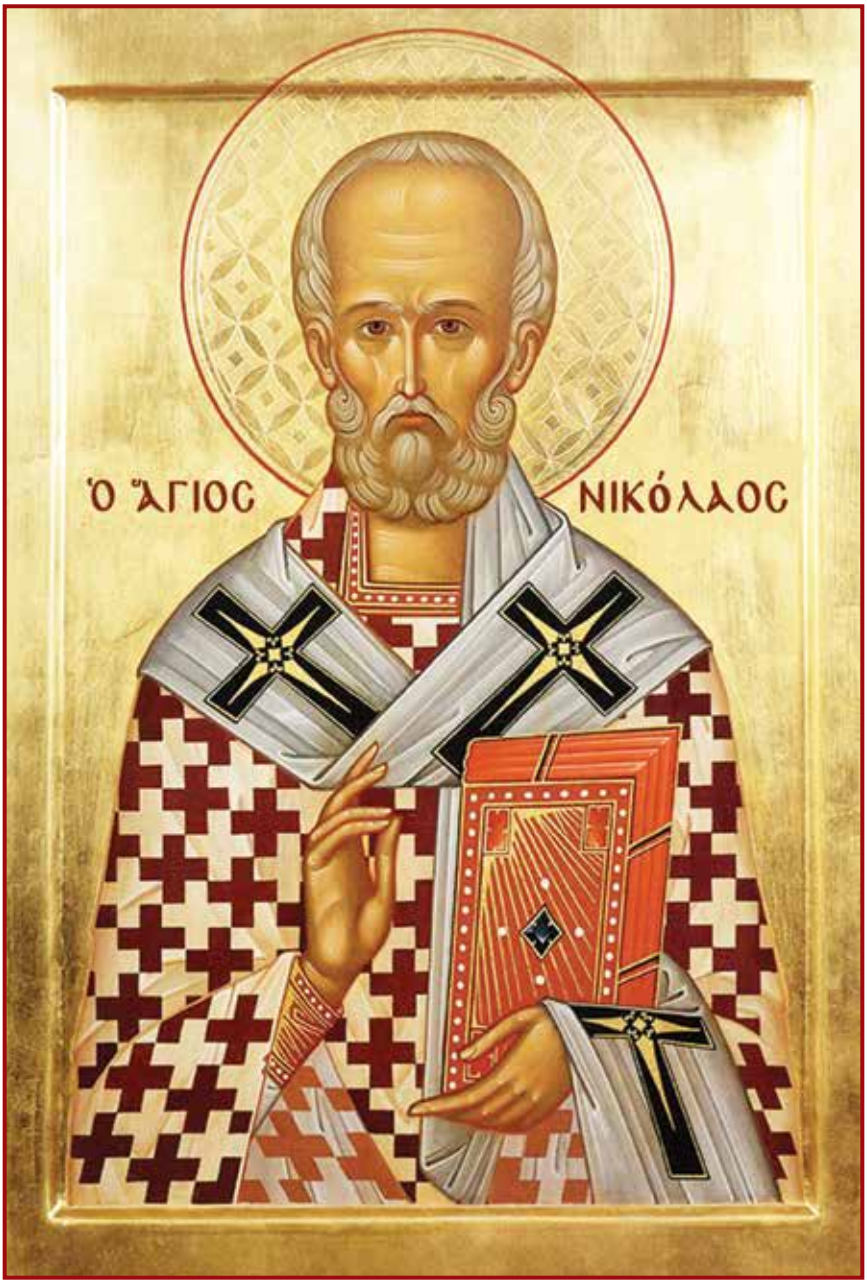
Γόνος διακεκριμένης οἰκογενείας, ἐγεννήθη εἰς τά Πάταρα τῆς Λυκίας, ὄχι πολύ μετά τά μέσα τοῦ τρίτου μετά Χριστόν αἰῶνος. Οἱ γονεῖς του, ἑνώνοντες τήν φιλομουσίαν μέ τήν εὐσέβειαν, ἐφρόντισαν ἐπιμελῶς διά τήν ἐκπαίδευσίν του. Ὁ δέ υἱός των ἐδικαίωσε κατά πάντα τάς ἐλπίδας των. Ηὔξανε προκόπτων εἰς θερμότητα πίστεως, εἰς πλοῦτον γνώσεων καί εἰς διαγωγήν σώφρονα καί ἄμεμπτον.

Ἀπομείνας ὀρφανός εἰς νεαράν ἡλικίαν, διέθεσε τά κατ' αὐτόν ὡς υἱός ἄξιος τοῦ οὐρανίου πατρός. Κληρονόμος ἱκανῆς περιουσίας, δέν ἐφυσιώθη ἐξ αὐτῆς, οὐδέ τήν μετεχειρίσθη πρός ἀνέσεις ἰδικάς του. Θερμαινόμενος ἀπό τήν ζωηροτέραν φιλανθρωπίαν, διακονῶν εἰς τήν μᾶλλον ἐνεργόν εὐσπλαγχνίαν, ἐπεδόθη εἰς συστηματικήν ἀνακούφισιν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην βοηθείας. Ὀρφανά ἄπορα, πτωχαί χῆραι, οἰκογενειάρχαι στενοχωρημένοι, ἦσαν οἱ μεγάλοι εὐνοούμενοί του.

Ἡ παράδοσις διέσωσε, μεταξύ ἄλλων, καί τήν ἐξῆς πρᾶξίν του, ἀξίαν παντός θαυμασμοῦ καί ἐπαίνου. Ἐπληροφορήθη ὅτι τρεῖς

ἀδελφαί ὡραιόταται, ἀλλά μή δυνάμενοι νά ἀποκατασταθοῦν στερούμεναι δέ καί αὐτοῦ τοῦ ἄρτου, ἐνίοτε, ἕνεκα τῆς μεγάλης πενίας τοῦ πατρός των, ἐθηρεύοντο ἀπό ἀκολάστους νέους, πού ἐπεδίωκαν τήν διαφθοράν των. Ὁ Νικόλαος, λαϊκός καί νεανίας ἀκόμη, ἀλλά μέ τά πλέον ἁγνά καί ἱερά συναισθήματα, κατελήφθη ἀπό ανησυχίαν καί θλῖψιν, ἀπεφάσισε δέ νά ἀπαλλάξῃ τάς τρεῖς νεάνιδας ἀπό τόν δεινόν κίνδυνον. Νύκτα τινά, φρουρούμενος ὑπό τοῦ σκότους, ζητῶν νά κάμῃ τήν εὐεργεσίαν μόνην, ἀποφεύγων τήν ἐμφάνισιν τοῦ εὐεργέτου, ἔρριψε διά τινος θυρίδος εἰς τήν πτωχικήν των οἰκίαν ἔν καλῶς δεδεμένον μανδήλιον. Μέ τήν πτῶσιν ἀντήχησεν ἀπροσδόκητος ἦχος. Τί λοιπόν ἦτο; Ἀνοίγουν καί διακρίνουν μέ ἀνέκφραστον ἔκπληξιν χρυσᾶ φλωρία. Τά μετροῦν. Ἦσαν ἑκατόν. Ὁ πατέρας σπεύδει ἀμέσως ἔξω. Ποῖος νά ἦτο ἆρά γε ὁ ἄγνωστος αὐτός καί τόσον γενναιόδωρος εὐεργέτης; Περιτρέχει τήν οἰκίαν, προχωρεῖ πρός τήν ὁδόν. Δέν εὑρίσκει κανένα.

Τήν ἑπομένην νύκτα ἐπανελήφθη τό ἴδιον. Ἡ ἔκπληξις ηὔξησε, σπεύδει δέ ἀμέσως ἔξω ὁ πατέρας, ἀλλά καί πάλιν δέν ἀνεῦρε κανένα. Ἐπιστρέψας εἶδεν ἀκτινοβολοῦντα τά πρόσωπα τῶν θυγατέρων του. Ἄλλα ἑκατόν χρυσᾶ φλωρία.

Ὁ Ἅγιος
Νικόλαος

Τήν ἐπιοῦσαν παρεφύλαξεν ὁ πατέρας, ὅταν ἦλθεν ἡ νύχτα, μέ τήν ἰδέαν ὅτι ὁ παράδοξος ἄγνωστος θά ἐπανήρχετο πιθανῶς. Τό αὐτό ἐπανέλαβε πολλάκις κατά συνέχειαν. Τίποτε πλέον. Καί ὅμως ἐπῆλθεν τρίτη ἐπανάληψις. Ἄλλο πάλιν μανδήλιον ἐμπεριέχον καί αὐτό ἴσον ποσόν φλωρίων.

Πατέρας καί θυγατέρες κατελήφθησαν ἀπό συγκίνησιν. Πάντως ἡ θεία πρόνοια ἐμερίμνησε περί αὐτῶν διά τοῦ μηστηριώδους ἐκείνου τρόπου. Καί ἡ ἔννοια τῆς εὐεργεσίας ἦτο προφανής. Διά τήν κάθε μίαν ἀπό τάς τρεῖς ἀδελφάς ἀνά ἑκατόν φλωρία. Ἀπετέλουν τό προικῶον ποσόν, πού ἀρκοῦσε διά τήν ἀποκατάστασίν των, ἡ ὁποία καί ἐπραγματοποιήθη. Τό γεγονός δέν ἤργησε νά διαλαληθῇ εἰς τά Πάταρα· οἱ δέ φίλοι τοῦ Νικολάου ἐμάντευσαν ὅτι αὐτός ἦτο ὁ λαθραῖος εὐεργέτης.

Κινούμενος ἀπό τόν πόθον νά προσκυνήσῃ τούς ἁγίους τόπους, ἀνεχώρησεν ὁ εὐσεβής Νικόλαος διά τά Ἱεροσόλυμα. Τό ταξίδι ἐξακολουθοῦσε εἰς θάλασαν γαληνιαίαν καί ὑπό οὐρανόν αἴθριον· ἀλλά νύκτα τινά ἔπνευσε σφοδρότατος ἄνεμος καί τά κύματα ἐπήρχοντο λυσσώδη. Πλήρωμα καί ἐπιβάται ἔβλεπαν ἄφευκτον τόν καταποντισμόν καί κατελήφθησαν ἀπό τρόμον. Ἀλλ' ἡ προσευχή τοῦ ἀφωσιωμένου ἐξ ὅλης ψυχῆς εἰς τόν Θεόν συνταξι-

διώτου καθησύχασε τόν σάλον καί ἐπανέφερε τήν γαλήνην.

Μετά τήν ἐπιστροφήν του εἰς τά Πάταρα ἐχειροτονήθη ἱερεύς. Οἱ καιροί ἦσαν ταραχώδεις καί πλήρεις κινδύνων διά τήν ἐκκλησίαν, καί οἱ εἰδωλολατρικοί κεραυνοί ἐζήτουν πρό παντός τούς λειτουργούς τῆς ἐκκλησίας. Ὁ Νικόλαος τό ἐγνώριζε καλῶς, δι' αὐτό δέ τοῦτο καί ἐχειροτονήθη. Ἤθελε νά διδάξῃ, νά παρηγορήσῃ, νά στηρίξῃ, ἀλλά καί νά προκινδυνεύσῃ. Διότι ἡ εὔσπλαγχνος καρδία του ἦτο καρδία τολμηρά καί ἡρωική.

Κατά τό ἱερατικόν του στάδιον ἐπολλαπλασίασε τάς ἐλεημοσύνας του· καί τήν πρός τούς πάσχοντας προστασίαν. Ἔδιδεν ἀπό τά ἀπομεινάρια τῆς περιουσίας του, ἐσύναζε καί ἀπό τούς ἔχοντας, διά νά μεταδώσῃ πρός τούς μή ἔχοντας. Ἀγρυπνῶν δέ καθ' ὅλα τά σημεῖα, ἦτο διδάσκαλος ἅμα καί ἰατρός, καταρτίζων ἐν τῇ πίστει καί θεραπεύων τάς οἰκονομικάς καί ἠθικάς πληγάς τοῦ ποιμνίου.

Ὅτε ἀπεβίωσεν ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Μύρων τῆς Λυκίας, οἱ ἐπίσκοποι τῆς ἐπαρχίας συνῆλθαν πρός ἐκλογήν τοῦ διαδόχου των. Μή συμφωνήσαντες ἀμέσως, ἀνέβαλον διά τήν ἐπαύριον. Ἀλλά τήν νύκτα ὅλοι των εἶδαν τό αὐτό ὅραμα. Ἄγγελος Κυρίου τούς ἐδήλωσεν ὅτι ὁ καταλληλότερος διά τήν ἀρχιεπισκοπήν

ἦτο ὁ ἱερεύς ὁ εἰς τά Πάταρα, ὁ Νικόλαος, καί τήν αὔριον θά ἤρχετο εἰς τήν μητροπολιτικήν ἐκκλησίαν. Οἱ ἐπίσκοποι, ἄνδρες χωρίς προσωπικήν φιλοδοξίαν, συνεμορφώθησαν πρός τήν ἀποκάλυψιν καί ἀνέδειξαν τόν Νικόλαον ἀρχιεπίσκοπον Μύρων. Ἐκεῖνος ἀπεποιήθη, ἀλλ' ἐδέησε νά ὑπακούσῃ εἰς τήν ὁμόθυμην ἐπιταγήν.

Ἡ φιλάνθρωπος δρᾶσις τοῦ ἁγίου ἔλαβε τήν εὐρυτάτην ἀνάπτυξίν της κατά τήν ἐπισκοπικήν του δρᾶσιν. Παρεκτός ἀπό τάς ἐλεημοσύνας, τάς ὁποίας ἀπετέλει ἀθορύβως πάντοτε, προσπαθῶν νά λανθάνῃ καί τούς ἐγγυτέρους του, προέβη εἰς πολλά ἔργα δημοσίας φιλανθρωπίας δι' ἱδρύσεως πτωχοκομείου, ξενῶνος καί νοσοκομείου. Ἀλλ' ἡ ἀγαθότης του αὐτή δέν τόν ἠμπόδιζε ἀπό τό νά ἐπιδεικνύει τήν προσήκουσαν αὐστηρότητα, ὅτε τήν εὕρισκεν ἐπιβαλλομένην. Ἀπέναντι τῶν θρασέων καί τῶν ἀδίκων ἤξευρε νά εἶνε ὁ ποιμήν ὁ βαστάζων ράβδον. Καί ὄχι σπανίως ἤλεγξε καί ἐφόβισε πλουσίους, προκειμένου νά ὑπερασπίση κατ' αὐτῶν ἀδικούμενα ὀρφανά καί πιεζομένην χήραν.

Ὅτε ὁ Διοκλητιανός καί ὁ Μαξιμιανός ἐκήρυξαν ἄγριον διωγμόν κατά τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἰδίᾳ δέ κατά τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς, ὁ θαρραλέος ἀρχιεπίσκοπος τῶν Μύρων ἔμει-

νεν ἀθορύβητος. Διδάσκων τό ποίμνιόν του, καταδεικνύων τήν ἀλήθειαν καί τήν ζωήν τῆς χριστιανικῆς πίστεως, φανερώνων τά ψεύδη καί τάς κακίας τῆς εἰδωλολατρίας, ἐξηκολούθει τό αὐτό ἔργον καί μετά τό ἀπαγορευτικόν διάταγμα τῶν ρηθέντων αὐτοκρατόρων. Καταγγελθείς διά τοῦτο, κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν καί φυλάκισιν, ἀπηλλάγη δι' αὐτῆς, ὅτε ἡ θεία βουλή, δώσασα ἐπανειλημμένας νίκας εἰς τόν Κωνσταντῖνον τόν μέγαν, ἐξησφάλισε τήν ἐλευθερίαν τῆς χριστιανικῆς λατρείας.

Ἡ χαρά τῆς ἐπαρχίας ὑπῆρξεν ἀνεκδιήγητος, ὅτε ὁ προσφιλής καί σεπτός ποιμενάρχης ἐπανήρχετο ἐν μέσῳ τῶν πνευματικῶν του τέκνων. Χιλιάδες ἀνδρῶν, γυναικῶν καί παιδίων, κλῆρος ὁμοῦ καί λαός, ἐξῆλθαν εἰς ὑπάντησίν του. Ἐκεῖνος ἐδάκρυσεν ἐκ συγκινήσεως, μετριοφρόνως δέ διεκήρυξεν, ὅτι εἴθε ὁ ποιμήν νά καθίστατο καί κατ' ἐλάχιστον ἄξιος τοιούτου ποιμνίου.

Ὁ ἅγιος Νικόλαος παρηκολούθει ἐπιμελῶς καί τήν διοίκησιν τῶν πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν ἀρχόντων τῆς ἐπαρχίας του. Περί τῶν εὐσυνειδήτων καί φιλοδικαίων ἐπέστελλε πρός τόν βασιλέα Κωνσταντῖνον, ἐπαινῶν αὐτούς καί συνιστῶν εἰς τήν εὔνοιάν του· ὅτε ὅμως εὑρίσκετο κατέναντι πλεονεκτῶν καί αὐθαιρέτων, ἔκαμνε πρός αὐτούς τάς ἀπαιτουμένας πα-

ρατηρήσεις, ἐν ἀνάγκη δέ καί τούς ἠπείλει διά καταγγελίας πρός τήν ἀνωτάτην τῆς αὐτοκρατορίας Ἀρχήν. Καί ὄχι ἅπαξ ἔσωσεν ἀνθρώπους, οἵτινες εἶχον καταδικασθῆ εἰς θάνατον διά διαβολῆς ἤ πρός ἁρπαγήν τῆς περιουσίας των.

Ἐν τῷ βίῳ τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου ἰδίᾳ ἐκάμαμεν μακρόν λόγον περί τῆς αἱρέσεων τοῦ Ἀρείου καί τῆς ἐν Νικαίᾳ Πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία κατεδίκασε τά περί τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ ἀσεβῆ φρονήματα τοῦ πείσμονος καί ἀλαζόνος ἐκείνου αἱρεσιάρχου. Κατά τήν παράδοσιν, εἰς τήν Σύνοδον ἐκείνην, μεταξύ τῶν 318 πατέρων, οἵτινες τήν συνεκρότησαν, ἦτο καί ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μύρων τῆς Λυκίας Νικόλαος. Ἐγράφη μάλιστα ὅτι οὗτος, ἐξοργισθείς διά τά σοφίσματα τοῦ Ἀρείου καί διά τήν δεινότητα τοῦ λόγου του, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐκινδύνευαν ν' ἀποστομωθοῦν οἱ ὀρθόδοξοι ἱεράρχαι, ἠγέρθη, καί προχωρήσας πρός τόν ἀγορεύοντα Ἄρειον, τόν ἐρράπισε φυλακισθείς διά τοῦτο κατά διαταγήν τοῦ αὐτοκράτορος. Προφανῶς ἡ διήγησις εἶνε ἀνυπόστατος. Διότι τοιαύτη διαγωγή ἦτο ἐντελῶς ἀνάρμοστος πρός τόν χαρακτῆρα τοῦ ἐξόχου ἐπισκόπου, ἤθελε δέ εἶναι καί μεγάλος ἔπαινος τοῦ Ἀρείου καί ἀδικία διά τούς συνηγόρους τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τό νά δεχθῶμεν ὅτι ὁ αἱρεσιάρχης ἐπεκράτει τόσον εἰς τήν συζήτησιν, ὥστε

νά ἀπομείνῃ μόνον κατ' αὐτοῦ ὅπλον ἡ παράνομος καί ἀντιχριστιανική διά τῆς βίας ἐπίθεσις. Ἐν τῇ Συνόδῳ τῆς Νικαίας ὑπῆρχαν τόσοι περιφανεῖς συνήγοροι τῆς θεολογικῆς ἀληθείας, ἡ δέ καταδίκη τοῦ Ἀρείου ἐπῆλθεν μόνον διότι ἐν τῇ συζητήσει κατεδείχθη πλήρης ἡ πλάνη τοῦ ἰσχυρισμοῦ του.

Τό γῆρας καί οἱ πολλοί καί ἀδιάλειπτοι μόχθοι δέν ἠλάττωσαν διόλου τήν ἐνεργητικότητα καί τό πῦρ τοῦ ἁγίου. Ἐπανελθών ἐκ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, ἐξηκολούθησε νά ἐποικοδομῇ τόν λαόν διά τῆς διδασκαλίας καί νά μεριμνᾶ πάντοτε διά τά ἔργα τῆς φιλανθρωπίας. Περί τά τοιαῦτα ἀσχολούμενος ἀφῆκεν ἐπί γῆς τήν τελευταίαν πνοήν του ἐν ἔτει 330 μετά Χριστόν. Πρό δέ τοῦ θανάτου του προσευχόμενος, ὕψωσε τούς ὀφθαλμούς πρός τόν οὐρανόν, καί εἶδεν ἀγγέλους, οἵτινες ἤρχοντο νά παραλάβουν τήν ψυχήν του. Τότε ἐπεψιθύρισε τόν ψαλμόν τοῦ Δαβίδ, τόν λέγοντα, Κύριε, ἐπί σοί ἤλπικα, εἰπών δέ: Εἰς χεῖράς σου, Κύριε, παρατίθημι τό πνεῦμά μου, ἔκλεισεν ἐν εἰρήνῃ τούς ὀφθαλμούς.

Ἡ εἴδησις τοῦ θανάτου προεκάλεσε βαθυτάτην θλῖψιν. Τά δάκρυα ἐχύθησαν ἄφθονα, καί ἡ πόλις τῶν Μύρων ἐγέμισεν ἀπό στεναγμούς. Ἡ δέ κηδεία του ἐτελέσθη μεγαλοπρεπής καί δημοτελεστάτη.

Τό λείψανον τοῦ ἁγίου ἀπόκειται εἰς Βάρην τῆς Ἰταλίας. Ἡ δέ μνήμη του παραμένει ζῶσα, καί ἡ ἐπίκλησις τῆς μεσιτείας του ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον νά συντελῆ εἰς πολλά θαύματα καί εἰς ξηράν καί εἰς τήν θάλασσαν.

Ἀπολυτίκιον
Ἦχος δ'.

Κανόνα πίστεως καὶ εἰκόνα πραότητος, ἐγκρατείας Διδάσκαλον, ἀνέδειξέ σε τῇ ποίμνῃ σου, ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια· διὰ τοῦτο ἐκτήσω τῇ ταπεινώσει τὰ ὑψηλά, τῇ πτωχείᾳ τὰ πλούσια. Πάτερ Ἱεράρχα Νικόλαε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκιον
Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ἐν τοῖς Μύροις Ἅγιε, ἱερουργὸς ἀνεδείχθης· τοῦ Χριστοῦ γὰρ Ὅσιε, τὸ Εὐαγγέλιον πληρώσας, ἔθηκας τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ λαοῦ σου, ἔσωσας τοὺς ἀθώους ἐκ τοῦ θανάτου· διὰ τοῦτο ἡγιάσθης, ὡς μέγας μύστης Θεοῦ τῆς χάριτος.

Μεγαλυνάριον

Ὀρφανῶν προστάτην σε καὶ χηρῶν, πεινώντων τροφέα, πενομένων τε πλουτιστήν, αἰχμαλώτων ρύστην, πλεόντων τε σωτῆρα, κεκτήμεθα παμμάκαρ, Σοφὲ Νικόλαε.

